

Kerry İsrail'le 'orta yol' istedi

ABD Dışişleri Bakanı John Kerry göreve başladıktan sonra dün ilk kez Ankara'ya geldi. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile görüşen Kerry, Cumhurbaşkanı Gül ve Başbakan Erdoğan tarafından da kabul edildi.

Kerry Erdoğan'ın Viyana'daki "Siyonizm" çıkışı hakkında "Gerçekten hoşgörünün ruhunu teşvik etmemiz gerekiyor. Tüm liderler mesajlarında bunun altını çizmeli." yorumu yaptı. ABD'li Bakan, Türkiye-İsrail ilişkileri konusunda ısrarla "bir orta yol" bulunmasının önemine dikkat çekerek "Türkiye ve İsrail, her ikisi de ABD'nin hayati müttefikleridir." dedi. Davutoğlu ise Türkiye'nin açıkladığı üç şartın müzakere edilemeyeceğini kararlılıkla tekrarladı. Suriye konusunda ise "Esed rejimi artık meşruiyetini yitirdi." demekle yetinen Kerry'ye Davutoğlu, "Suriye'de artık elinizi taşın altına koymalısınız." mesajı verdi.

Davutoğlu ile Kerry'nin dünkü görüşmesinde Suriye, İsrail, Irak, Ortadoğu barış süreci, Kıbrıs, Kafkasya gibi geniş bir yelpazede konular ele alındı. Davutoğlu görüşmede Kerry'ye "Suriye'de katliam artarak sürüyor. Artık daha fazla sorumluluk almalı ve elinizi taşın altına koymalısınız." mesajı verdi. Türk Bakan, Suriye halkına insani malzeme gönderebilmek için yardım koridoru oluşturulması ve bunun emniyetinin uluslararası güçler tarafından sağlanması gerektiğini söyledi. Kerry basın önünde "Esed rejimi bir şekilde anlamalı ki, siviller üzerine Scud füzeleri atmalarına, Suriye sokaklarını bombalamasına izin verilmeyecek." ifadesini kullandı; ancak bunun nasıl sağlanacağına hiç değinmedi. Davutoğlu, terörle mücadele kapsamında ABD'den beklentilerini de anlattı. Bakan, Irak konusunda Türkiye'nin yapıcı çağrılarına rağmen Başbakan Nuri el Maliki'nin dışlayıcı politikasının ülkeyi büyük bir kaosa sürüklediğinden yakındı.

Görüşmelerde Başbakan Erdoğan'ın "Siyonizm" çıkışı da gündeme geldi. Önceleri bağımsız bir İsrail devleti kurmak için ortaya çıkmış tekil bir hareket olan; ancak günümüz İsrail siyasetinde Yahudi milliyetçiliği temelli farklı kollara ayrılmış bulunan Siyonizm'i Erdoğan, "insanlığa karşı işlenmiş bir suç" olarak nitelemişti. Erdoğan'ın sözlerine

dünyanın çeşitli bölgelerindeki Yahudi cemaatleri, İsrail hükümeti, Beyaz Saray ve Birleşmiş Milletler'den tepki gelmişti. Beyaz Saray yayınladığı bir açıklamayla “saldırgan ve yanlıştır” dediği ifadeleri reddettiğini duyurmuştu. Kerry, açıklamanın arkasında dururken basın toplantısında daha dikkatli bir dil kullanmayı tercih etti. Bakan Davutoğlu ise bu konuda soru üzerine geri adım atmadı. Davutoğlu tam aksine “Biz hiçbir zaman hiçbir ülke ve millete dönük düşmanca açıklamalarda bulunmadık. Ama eğer düşmanca bir uygulamadan bahsetmek gerekirse açık denizlerde 9 sivil vatandaşımızı, onların hiçbir hukukunu ihlal etmedikleri halde hunharca katleden İsrail'in tutumuna düşmanca denebilir.” diye sert çıktı. Türk Bakan, İsrail'e tutumu düzeltme imkanı vermelerine rağmen İsrail'in düşmanca tavrını meşrulaştırmaya çalıştığına dikkat çekti. Bakan yabancı gazeteciden “Ne oldu ki düzenli bir orduyla uluslararası sularda seyretmekte olan bir gemiye sanki bir düşman gemisiymiş gibi saldırıda bulunuldu?” diye İsrail ve Amerikan kamuoyuna da sormasını istedi. Davutoğlu, görüşmede Kerry'nin İsrail ile ilişkilerin normalleşmesi için “orta yol” teklifine karşı Türkiye'nin “özür, tazminat ve Gazze'ye ablukanın kaldırılmasını içeren üç şartı” hatırlattı. Türk Bakan bu şartların müzakere edilemeyeceğini söyledi.

Görüşmede Kerry kendisinin ve ABD Başkanı Obama'nın Ortadoğu Barış Süreci konusunda çok ciddi çabalar içine gireceklerini söyledi. Davutoğlu da 1967 sınırlarına dayalı iki devletli adil bir çözüm için ne yapılması gerekiyorsa Türkiye'nin her zaman yapmaya hazır olduğunu söyledi. İki bakan ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için uzlaştı. AB ile ABD arasında 2007'de oluşturulan Transatlantik Ekonomi Konseyi ile Türkiye'nin de güçlü bir konumla temsil edilmesi için prensipte anlaşma sağlandı.

KERRY BİR ARA TÜRKÇE DİNLEDİ!

Öğle yemeğinde Kerry, Suriye konusunda ardı ardına soru sordu ve “Ankara'ya sizi dinlemeye geldim.” dedi. Kerry yemeğini bitirdiğinde Türk Bakan ağzına bir lokma bile koymamıştı. Bunu gören Kerry, “Siz çok konuştunuz, yemek yiyemediniz. Ama bize lazımsınız. Şimdi biraz da ben konuşayım da siz yiyin.” deyince tüm heyet güldü. Davutoğlu dün basın toplantısında Kerry'nin kendisini bir ara çeviri olmadan dinleyen görünce “Türkçe anlamaya başladınız diye düşünüyorum. Çok yakından takip ediyorsunuz.” diye espri yaptı. Kerry de “Ben dinlemeye ve anlamaya o kadar alıştım ki, bir süre aldım İngilizce

olmadığını anlamam. Çok güzel bu tabii ki.” cevabını verdi. Türk Bakan ise “Burada aslında bunun olmasını sağlayan bizim dilden dile değil, zihinden zihine anlaşmamız.” diye ekledi.

Türkçe başsağlığı diledi

ABD Dışışleri Bakanı Kerry tam bir ay önce Amerikan Büyükelçiliđi’ndeki intihar saldırısında hayatını kaybeden güvenlik görevlisi Mustafa Akarsu’yu anma törenine katıldı. Büyükelçiliđin bahçesinde düzenlenen törende Kerry, Akarsu’nun gösterdiği kahramanlık dolayısıyla eşi Yasemin ve çocukları Sami ile Hilal’e Beyaz Saray tarafından çok az kişiye verilen “Thomas Jefferson Star” madalyonunu takdim etti. Kerry, Akarsu ailesine Türkçe olarak “Başınız sağ olsun.” dedi. Kerry, Akarsu’nun çocuklarını ABD’de okutma hayalini gerçekteştirme sözü verdi.

2013-03-02

Muhabir: SERVET YANATMA ANKARA